

prof. dr hab. Mariola Cieniawa

Kraków, 26.01.2019

Katedra Fortepianu Akademii Muzycznej w Krakowie

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym DR PIOTRA WYLEŻOŁA

w dziedzinie sztuk muzycznych , w dyscyplinie artystycznej: Instrumentalistyka

Zlecenie podjęte na podstawie pisma z dnia 7 listopada 2018 r. o nr BCK-VII-L-7781/18 wystosowanego do Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów, na podstawie art. 18 a ust.5 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789)

Pismo od dr hab. Mariusza Sielskiego- Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie z dnia 6 grudnia 2018 r. , informujące o wyznaczeniu mnie recenzentem w postępowaniu habilitacyjnym dr Piotra Wyleżoła.

Podstawowe dane o Habilitancie

Dr Piotr Wyleżoł urodził się w Knurowie. Po ukończeniu w 1989 roku Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w klasie fortepianu, kontynuował naukę w Państwowym Liceum Muzycznym w Katowicach. Następnie rozpoczął studia pianistyczne w krakowskiej Akademii Muzycznej w klasie prof. Jerzego Łukowicza i kolejno kontynuował je na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej w Katowicach, której dyplom magistra uzyskał w roku 2000 w klasie fortepianu prof. Wojciecha Niedzieli. Już w czasie studiów Habilitant został laureatem głównych nagród renomowanych konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych poświęconych muzyce jazzowej .

W latach 2003-2007 Piotr Wyleżoł związany był z Krakowską Szkołą Jazzu i Muzyki Rozrywkowej , gdzie jako nauczyciel prowadził zajęcia fortepianu i zespołów jazzowych. Od roku 2007 do 2012 pracował w Akademii Muzycznej w Krakowie na stanowisku wykładowcy . W roku 2011 decyzją Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie uzyskał stopień doktora, co pozwoliło Mu od roku 2012 objąć stanowisko adiunkta w Katedrze Muzyki Współczesnej, Jazzu i Perkusji Akademii Muzycznej w Krakowie.

Piotr Wyleżoł jest laureatem wielu konkursów. Habilitant od ponad dwudziestu lat prowadzi bardzo bogatą działalność koncertową oraz fonograficzną na terenie Polski i za granicą. Brał udział w nagraniu kilkudziesięciu płyt , z których kilka nominowanych było lub otrzymało najwyższe nagrody w zakresie fonografii jazzowej. Dr Piotr Wyleżoł jest szeroko znany w polskim środowisku jazzowym. Występował z najlepszymi polskimi i zagranicznymi muzykami jazzowymi na najważniejszych festiwalach jazzowych w kraju i poza jego granicami. Znaczącym okresem w jego karierze była kilkuletnia współpraca z Nigelem Kennedy'm , z którym wykonał 150 koncertów i nagrał 3 płyty. Habilitant jest laureatem wielu nagród za dorobek fonograficzny oraz nagrody „Ars Querendi” w projekcie „Mistrz i Uczeń” w roku 2018.

OCENA AUTOREFERATU

Autoreferat Pana dr Piotra Wyleżoła jest częścią dokumentacji habilitacyjnej stanowiącej pogłębioną refleksję na temat drogi życiowej, spotkanych na niej ludzi, którzy w istotny sposób wpłynęli na jej kierunek i podejmowane wybory . Rozważania swoje Habilitant podzielił na dwie części: okres przed i po uzyskaniu stopnia doktora. W pierwszym fragmencie autoreferatu możemy prześledzić muzyczne „początki” Artysty - okres,

w którym na swej drodze kształcenia się spotkał pierwszych mistrzów. Wypowiada się o nich z wielkim szacunkiem, wspominając szczególnie ówczesnego dyrektora szkoły muzycznej I stopnia, do której uczęszczał – Pana Tadeusza Hanika. On wydaje się zdaniem Habilitanta osobą, która jako pierwsza dostrzegła specyficzne predyspozycje młodego pianisty: duży już wówczas poziom pianistyczny (potwierdzony nagrodami na konkursach) połączony ze wspaniałym słuchem oraz wyjątkowym i nie tak powszechnym wśród uczniów talentem improwizacyjnym. Jego wpływ, a także dalszy kierunek gruntownego klasycznego kształcenia pianistycznego wraz z nieprzemijającą skłonnością do improwizacji doprowadziły Piotra Wyleżoła na etapie szkoły średniej do pierwszych prób działania w ramach formacji jazzowej, co natychmiast zaowocowało wyróżnieniem w Międzynarodowym Konkursie „Jazz Juniors” w Krakowie. Coraz bardziej widoczna pasja i zamiłowanie do jazzu pozwoliło Habilitantowi na podjęcie decyzji o studiach (najpierw równoległe ze studiami pianistycznymi klasycznymi) w klasie fortepianu prof. Wojciecha Niedzieli na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej w Katowicach. W czasie tych studiów dr Piotr Wyleżół spotkał na swojej drodze kolejnych mistrzów: Marka Bałata, Jarosława Śmietanę oraz Janusza Muniaka. Miał przyjemność pracować z nimi, grając w ich zespołach, rozwijając swoje umiejętności czerpiąc ze skarbnicy wiedzy i doświadczenia tych wybitnych muzyków jazzowych. Szczególną estymą, jak wynika z autoreferatu darzył Janusza Muniaka, któremu zawdzięcza wyczulenie na charakter każdego pojedynczego dźwięku oraz koloryt brzmienia. Już podczas studiów dr Piotr Wyleżół został laureatem znaczących konkursów jazzowych: Jazz Juniors (Kraków – I nagroda), Festiwal Standardów Jazzowych (Siedlce – I nagroda), „Klucz do kariery” na Pomorskiej Jesieni Jazzowej, Jazz nad Odrą – Wrocław – nagroda dla najlepszego instrumentalisty, Międzynarodowy Konkurs Improwizacji Jazzowej – Katowice. Naturalną kontynuacją stała się w kolejnych latach stała współpraca z najlepszymi muzykami jazzowymi w Polsce: Jarosławem Śmietaną, Januszem Muniakiem, Ewą Bem, Markiem Napiórkowskim, Agą Zaryan, Adamem Pierończykiem, Dorotą Miśkiewicz. To oznaczało dla Piotra Wyleżoła rozpoczęcie prawdziwie bogatej działalności koncertowej i fonograficznej, udział w festiwalach jazzowych w Polsce i zagranicą. Osobnym rozdziałem była kilkuletnia współpraca z Nigelem Kennedym, z którym zagrał ponad sto koncertów i nagrał 3 płyty.

W drugiej części Autoreferatu Autor wspomina wydarzenia z ostatnich kilku lat i swoje najbardziej istotne rodzaje aktywności: pianisty jazzowego – solisty, aranżera, lidera zespołów, sidemana i kompozytora. Snuje refleksje dotyczące znaczenia wykształcenia klasycznego i jego inspirującego wpływu na własne wybory w zakresie autorskich kompozycji i aranżów w ramach jazzowej ścieżki artystycznej. Odważne i twórcze stały się Jego opracowania utworów muzyki klasycznej np. wybranych Chorałów J.S. Bacha – na fortepian, orkiestrę kameralną, głos solowy, kontrabas i flugelhorn, a także nagrany album będący opracowaniem Preludiów tanecznych na klarnet i fortepian Witolda Lutosławskiego.

Autoreferat Habilitanta jest zwarty w zapisie, skondensowany, ale równocześnie pozwalający poznać osobę dr Piotra Wyleżoła, a przede wszystkim Jego artystyczne wybory i dokonania.

OCENA DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Zgodnie z wymogami ustawowymi dr Piotr Wyleżoł, jako swoje oryginalne osiągnięcie artystyczne oraz istotny efekt swej działalności pianisty jazzowego wyróżnia nagranie płyty pod tytułem „Human Things” wydanej w marcu 2018 roku przez wytwórnię Warner Music Poland (Polskie Nagrania) w serii Polish Jazz. Jest to album zawierający 6 autorskich utworów zaaranżowanych na ośmioosobowy zespół wykonawców. Do udziału w nagraniu Artysta zaprosił wybitnych muzyków: Agę Zaryan- śpiew, Roberta Majewskiego- flughorn, Grzegorza Nagórskiego- euphonium, Michała Barańskiego – double bass, Michała Miśkiewicza- perkusja, Dayne Stephens’a – saksofon tenorowy i sopranowy oraz Grzegorza Dowgiałto- śpiew.

Jak mówi Habilitant w zawartym w książeczce płytowej wywiadzie: „pokazać muzykę napisaną na większy skład.... zawsze było moim marzeniem”. Wydaje się, że płyta spełnia także kolejne marzenie i zamierzenie Artysty – wniknięcie w świat ekspresji odwołujących się do najbardziej ludzkich odczuć i emocji. Stąd tytuł płyty i tytuły kolejnych utworów na niej zawartych:

1. Human Things, 2: Whisper of the Night, 3. Fatalismus Optimismus, 4. Beyond the Reality, 5. Home, 6. Once Forever.

Celem płyty jest dla Habilitanta muzyczna realizacja przesłania o konieczności refleksji nad sprawami najważniejszymi, które w codzienności bycia gubią swoje znaczenie. Dr Piotr Wyleżoł przedstawia płytę muzyczną, ale przede wszystkim człowieczą - zakorzenioną głęboko w filozoficznych przemyśleniach na temat spraw ludzkich.

Wartość tego nagrania opiera się na bardzo przemyślanym wyborze środków ekspresji, właściwych dla oddania charakteru poszczególnych utworów. Artysta przedstawia autorskie rozumienie wyrażenia poszczególnych stanów emocji na wielu płaszczyznach: kompozytora, aranżera i pianisty lidera.

Pierwszy utwór nagrany na płycie *Human Things* wprowadza słuchacza w świat brzmienia, w którym wiodąca rola fortepianu słyszalna jest od pierwszej chwili. Dyskretnie towarzyszący zespół pozostałych instrumentów prowadzi do momentu wyłonienia się pięknego nastrojowego głosu Agi Zaryan, która mistrzowsko interpretuje przejmujący tekst autorstwa Piotra Wyleżoła i Grzegorza Dowgiałty. Ten ostatni wspaniale, z wyczuciem wtóruje swym głosem wokalistce. Oboje tworzą niepowtarzalny w kolorycie duet. Realizowana przez Piotra Wyleżoła partia fortepianu przykuwa mocno uwagę jasnością i szlachetnością dźwiękową. Wspaniałe, stopniowe przenikanie się w środkowej części utworu sekwencji poszczególnych instrumentów, prowadzi krok po kroku do wzmożenia

ekspresji i osiągnięcia równowagi instrumentalnej w dynamizmie linearnych, mocno niezależnych przebiegów. Utwór *Human Things* posiada wyraźnie zarysowany plan ekspresyjny, w którym słowo śpiewane posiada wagę najistotniejszą. W tych fragmentach zespół dyskretnie towarzyszy obojgu wokalistom.

Drugi utwór na płycie –*Whisper of the Night* zmienia charakter wyrazu na bardziej tajemniczy. Dominujące tonacje mollowe, bardziej schromatyzowany temat przewodni z jego istotnym i ekspresyjnym opadającym interwałem seksty oraz piękne, wyrafinowane połączenia harmoniczne dają interesujący koloryt i nastrój. Utwór zdaje się posiadać motyw przewodni, który w bardzo sugestywny sposób wplatany jest w partie poszczególnych instrumentów. Pianista dzięki zastosowaniu sugestywnej akcentacji nadaje konkretnym dźwiękom znaczenie wyrazowe. Bardzo ciekawy i mistrzowsko wykonany staje się fragment będący swoistą kadencją solistyczną – popisem pianisty, który prezentuje tu cały wachlarz swojego wspaniałego warsztatu improwizacyjnego.

Kolejny utwór *Fatalismus Optymismus* zaskakuje energetyką i radosnym wydźwiękiem początku, dzięki zastosowaniu motywów i figur mocno zrytmizowanych – wręcz tanecznych. We fragmentach realizowanych przez lidera można dostrzec pianistykę opartą o imponującą precyzję wykonawczą dźwięków repetowanych i szybkich figuracji. Piotr Wyleżół doskonale panuje nad klawiaturą w realizacji zamierzonej dynamiki. Uzyskuje jasne, klarowne brzmienie najwyższych składników akordowych przy jednocześnie doskonale brzmiących strukturach wertykalnych. Habilitant umiejętnie wykorzystuje także kolorystykę brzmienia wysokich rejestrów fortepianu dla uzyskania brzmień jaskrawych. W utworze tym szczególnie uderza element znakomicie zachowanych, właściwych proporcji pomiędzy liderem, a zespołem.

W *Beyond the Reality* mamy do czynienia ze stałym schematem rytmicznym, którego powtarzalność wprawia w rodzaj transu. Na tle rytmicznego ostinato mistrzowsko prowadzone są improwizacje oparte na interesującej harmonice, czasem o delikatnym zabarwieniu orientalnym. Lider pozostaje zawsze w centrum dramaturgii, a pozostałe instrumenty doskonale wpisują się w zamierzony charakter ekspresji. Utwór, dzięki energetyce stałego schematu rytmicznego przywodzi skojarzenia z nasyconą ekspresją tanga, w którym harmonika dodatkowo sprzyja klimatowi determinacji i dramatu – rodzaju szaleństwa.

Utwór *Home* w kontraście do wyrazu poprzednika przynosi atmosferę łagodności brzmienia i jego miękkości. Czas płynie tu wolniej, bez zbędnych napięć. Można delektować się relaksacyjnym charakterem pastelowego brzmienia tworzonego przez muzyków. Ciekawe i nasycone w kolorycie przejścia harmoniczne dają poczucie szerokiego oddechu i dźwiękowych przestrzennych płaszczyzn. Klimat wytchnienia jest tu tworzony poprzez wybrzmiewające w czasie akordy harmoniczne. Habilitant prezentuje pełnię swojej artystycznej wrażliwości oraz umiejętności wydobywania z instrumentu wysublimowanych kolorystycznie brzmień.

Ostatni utwór na płycie *Once Forever* wprowadza od początku atmosferę niepokoju, którą tworzy doskonałe przenikanie wyrazowo-znaczeniowej motywiki pomiędzy instrumentami, nieustanne dialogowanie. Muzycy frapują słuchacza fascynującym poczuciem wspólnego czasu. Przestrzeń ekspresyjna jest tu doskonale wypełniona narracją, która „wciąga” słuchacza w swój wir. Równocześnie odbiorca ma poczucie komfortu śledzenia zespołowego współtworzenia dramaturgii utworu na najwyższym poziomie, przy jednoczesnej całkowitej niezależności poszczególnych instrumentów. Mamy do czynienia z idealną symbiozą przekazu ekspresji. Dr Piotr Wyleżoł daje w tym utworze pokaz mistrzostwa techniki pianistycznej.

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO

Dorobek artystyczny dr Piotra Wyleżoła jest imponujący. Od czasu uzyskania przez Niego stopnia doktora w roku 2011 pianista wziął udział w setkach koncertów w Polsce i zagranicą (Chorwacja, Anglia, Palestyna, Brazylia, Chile, Francja, Bułgaria, Niemcy, Ukraina, Słowacja, USA, Egipt). Występował w ramach największych festiwali jazzowych w kraju i poza jego granicami.

W czasie od uzyskania stopnia doktora (lata 2011-2018)
Habibant nagrał 6 autorskich albumów:

2010- CHILDREN'S EPISODES wyd. Fresh Sound Record (Hiszpania) - nominacja do nagrody „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Album Roku 2010

2010 – QUINTET LIVE wyd.Profonika

2011- DOUDRAM wyd.Profonika (nagranie koncertu live na 2 fortepiany)

2012- LALALA KONCERT wyd. May Art. Production

2014- „IMPROLUDES” wyd. Hevhetia

2015- LUTOSŁAWSKI RETUNED wyd.Hevhetia

2018 - HUMAN THINGS wyd. Warner Music Poland (Polskie Nagrania) w serii Polish Jazz

Ponadto nagrane przez dr Piotra Wyleżoła wykonania własnych utworów znalazły się w dwóch albumach zbiorczych wydanych przez firmę Corepost w Japonii pod nazwami Polish Pianism (2017) oraz Polish Lyricism (2018) .

Artysta wziął także udział w nagraniach płytowych z innymi muzykami jazzowymi:

2013 – FOR YOU Adam Kowalewski /Piotr Wyleżoł

2014 – FRIENDS . Music of Jarek Śmietana

2014- STALGIA. Jerzy Małek

2016- KAUNIS FIVE feat. Piotr Wyleżoła „ KULLOSARI” – album mianowany do nagrody „Esprit Music Awards”

2017- SISA MICHALIDESOVA „CHLOE” – album otrzymał Grand Prix „Esprit Music Awards” na Słowacji w 2017 roku

2017 – TEMPO. Krzysztof Dziedzic- nominacja do nagrody „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Debiut Roku 2017

2017- MACIEJ SIKAŁA SEPTET „LIVE IN KLUB ŻAK”

Z podziwem i prawdziwą satysfakcją trzeba odnotować tak bogatą działalność dr Piotra Wyleżoła, który prezentuje różnorodność artystycznych działań, od klasyki po jazz, występując jako solista, grając w zespołach w formacjach trio, kwintetu, sekstetu . Artysta otrzymuje wspaniałe recenzje swoich koncertów i nagrań od polskich ,a także zagranicznych recenzentów czasopism i gazet poświęconych specjalności jazzowej. Jest określany mianem „liryka fortepianu”, „wybitnego improwizatora i kolorysty”, „jednego z najbardziej niezwykłych talentów pianistyki europejskiej” .

Za wybitne działania na rzecz rozwoju i promocji kultury Habilitant otrzymał w roku 2018 Nagrodę Wojewody Małopolskiego „Ars Querendi” .

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO, DYDAKTYCZNEGO I ORGANIZACYJNEGO

Dr Piotr Wyleżoła ,jako pracownik naukowo-dydaktyczny i adiunkt Katedry Muzyki Współczesnej , Jazzu i Perkusji Akademii Muzycznej w Krakowie prowadzi także działalność na polu dydaktycznym i naukowym. Przez okres jedenastu lat pracy w krakowskiej uczelni, gdzie prowadzi własną klasę fortepianu jazzowego dał się poznać , jako zaangażowany pedagog, którego absolwenci i wychowankowie prezentują wspaniałą poziom i aktywność, która już teraz na trwałe zapisuje się na kartach historii polskiego jazzu.

Do wyróżniających się uczniów Piotra Wyleżoła należą: Kajetan Galas, Piotr Orzechowski, Grzegorz Pałka, Marcin Banaszek, Grzegorz Dowgiątko.

Oprócz działalności dydaktycznej na terenie macierzystej uczelni, Habilitant prowadził kursy i warsztaty w ramach : Międzynarodowych Warsztatów Jazzowych w Lesznie (2015,2018) Międzynarodowych Warsztatów Jazzowych „Jazz Camp Jaworki” (2013,2014,2016), Letniej Akademii Muzycznej (2017,2018). Był także zapraszany jako wykładowca na mistrzowskie kursy zagranicą: w Essen (Niemcy), Pescarze (Włochy) i w Wiedniu (Austria).

Działalność naukowa dr Piotra Wyleżoła zaznaczyła się Jego udziałem w Międzynarodowej Konferencji „Jazz w XXI wieku” organizowanej w Akademii Muzycznej w Krakowie podczas której Habilitant wygłosił wykład pt.” Warsztat wykonawczy współczesnego muzyka jazzowego w aspekcie różnych technik ćwiczenia”. Piotr Wyleżoła jest także autorem

recenzji rozdziału monografii „Polityczne uwarunkowania rozwoju muzyki jazzowej w PRL w latach 1945-1989” (Wydawnictwo Naukowe Tygiel).

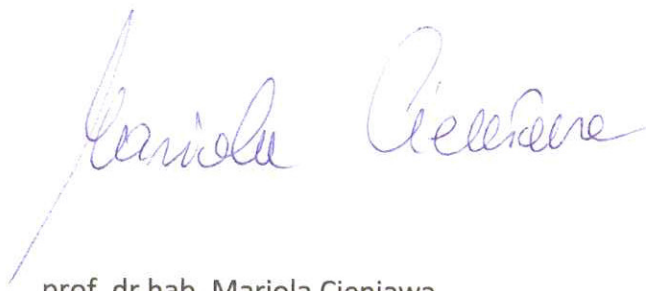
Dorobek Habilitanta wzbogaca Jego praca organizacyjna: od 2014 roku jest prezesem Fundacji Art Evolution mającej za cel promocję i rozwój kultury i muzyki jazzowej oraz wspieranie młodych talentów. Fundacja od kilku lat organizuje Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe „Jazz Camp Jaworki”.

Podsumowując działania dr Piotra Wyleżoła w analizowanym obszarze aktywności trzeba przyznać ,że zasługują one na najwyższe uznanie.

KONKLUZJA

W osobie dr Piotra Wyleżoła odnajdujemy wspaniałego pianistę jazzowego legitymującego się bardzo bogatymi i różnorodnymi formami aktywności artystycznej . Jego twórcza działalność zachwyca najwyższym poziomem profesjonalizmu i spotyka się z powszechnym uznaniem. Wkład Habilitanta w rozwój polskiej kultury i jej promocję na arenie międzynarodowej jest nie do przecenienia. Dokonania dr Piotra Wyleżoła w dziedzinie dydaktyki zasługują także na wyjątkowe podkreślenie. Z prawdziwą satysfakcją stwierdzam, że dorobek Habilitanta spełnia w sposób wysoce zadowalający wymagania art.16,pkt 2 ustawy z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2003 roku. Nr 65.poz.595; Dz. U. z 2005 roku, nr 164, poz.1365; Dz.U. z 2011 roku, nr 84, poz.455).

Wybitne osiągnięcia dr Piotra Wyleżoła z podziwem przyjmuję i stawiam wniosek o przyznanie Mu tytułu Doktora Habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych.

prof. dr hab. Mariola Cieniawa